

משנה - ערלה - עיקר תוי"ט

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה יב](#) [משנה יג](#) [משנה טו](#) [משנה טז](#) [משנה יז](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה ט](#)

[א](#)

[פרק](#)

[פרק א - משנה א](#)

א בִּירוּשָׁלַיִם כָּתַב לְסִיג לְקוֹרוֹת וּלְעֵצִים פְּטוֹר, וְלֹא קִשְׁיָא, דְּקוֹרוֹת הֵינּוּ לְבִנְיָן כְּפִרוּשׁ הָרַ"ב וְעֵצִים הֵינּוּ לְהִסְקָה: **ב** וְהַחִיצוֹן פְּטוֹר. בִּירוּשָׁלַיִם מְפָרֵשׁ טַעְמִיָּה, מִמִּשְׁמַע שְׁנֵאמַר לֹא יֵאָכֵל אֲנִי יוֹדְעִין שְׁבַעַץ מֵאֶכֶל הַכְּתוּב מְדַבֵּר, מֵהַתְּלֻמוֹד לֹמַר וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מֵאֶכֶל, לֹמַר לָךְ אֵת שֶׁהוּא לְמֵאֶכֶל כְּגוֹן הַפְּנִימִי חֵיב, וְאֵת שֶׁהוּא לְסִיג כּוֹי כְּגוֹן הַחִיצוֹן פְּטוֹר:

פרק א - משנה ב

ג וְכֹן כָּתַב הָרַ"מ, עֲנִינֵנו שְׁנֵטַע לְיִשְׂרָאֵל בְּשִׁכִּירוֹת אוֹ בְּחֻנָּם, אֲבָל אִם נִטְעוּ הַנְּכָרִי לְעַצְמוֹ וְקָנָה מִמֶּנּוּ הַיִּשְׂרָאֵל אַחֵר כָּךְ, אֵינּוּ חֵיב בְּעֶרְלָה. עַד כָּאן. וְאִם כֵּן מֵהַ שְׁכֵתֵב הָרַ"ב בְּתַחֲלֵת הַמִּשְׁנָה בֵּין נִטְעוּ נְכָרִי הֵינּוּ נִמְי דְּוָקָא כְּשֵׁנִטְעוּ לְיִשְׂרָאֵל. מִיָּהוּ בְּסוּף פְּרָק ג' מְפָרֵשׁ דְּנְכָרִי הַנּוֹטֵעַ לְעַצְמוֹ נִמְי נוֹהֵג עֶרְלָה, וְכֹן בְּפִרוּשׁ הָרַ"שׁ, וְאִף הָרַ"מ בְּחַבּוּרוֹ חִזַּר בּוֹ וְכָתַב דְּנְכָרִי הַנּוֹטֵעַ לְעַצְמוֹ חֵיב בְּעֶרְלָה. וְעֵינֵן עוֹד: **ד** כְּלוּמַר אִף עַל פִּי שְׁבַפְנֵי הַזְּרָעִים עוֹמֵד וּבְעֵי נְקִיבָה, וְהֵינּוּ דְבַמִּשְׁנָה ב' פְּרָק ב' דְּחֵלָה מְפָרֵשׁ בְּסִפִּינָה נְקִיבָה, וְלֹא מְחַלֵּק בֵּין עֵץ לְחֵרֶס:

פרק א - משנה ג

ה מִצְדוֹ. פְּרוּשׁ עַל יְדֵי רוּחַ אוֹ נְהַר דְּוִמְיָא דְּרִישָׁא: **ו** כְּעֶפֶר. שְׁיִנְעֵנַע הָאֵילָן עַצְמוֹ וְיַעֲלֶה אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, אֲבָל לֹא יִפְרִישְׁנוּ מִן הָאֶרֶץ וְאַחֵר כָּךְ יִתֵּן הָעֶפֶר סְבִיבּוֹ. הָרַ"מ. וְלָכֵן הַגְּרָסָא בְּעֶפֶר בְּבִי"ת:

פרק א - משנה ד

ז אֵילָן שְׁנַעֲקָר. מִהָעֶפֶר שְׁסִבִּיבּוֹ: **ח** וְזֶה לְשׁוֹן הָעֶרוּד. הָאוֹרְגִים יֵשׁ לָהֶם עֵץ אֶרֶץ בְּרוּחַב הַיְרִיעָה, וּבְרֵאשֵׁי שְׁנֵי מְחֻטִּין שְׁבוּרִין, וְנוֹעֲצִים בְּרוּחַב הַיְרִיעָה מִכָּאן וּמִכָּאן כְּדִי לְמַשְׁכָּה וּלְמַתְחָה, וּמְכַלֵּי הָאוֹרְגִים הוּא:

פרק א - משנה ה

[ט] הרא"ש בשם הר"ש בסוף פרק קמא דקדושין כתב, ויוצא ראש היחור: **[י]** שנה אחר שנה. פרושא דרישא הוא. הר"מ: **[יא]** כלשון הרבה באילן כו', ושיד לשון ספוק בדבר הקצר כשמחבר בו דבר אחר להאריכו, כדתנן בפרק לולב הגזול ספקו בחוט. הר"ש. וספקה בחבל דפרק ו' דכלאים: **[יב]** אף על פי כו'. שהבריך הספוק הזה בארץ וטמנו בעפר, דאיכא למיחש שמא השריש בארץ קדם שנאחו בזקנה, אפלו הכי מתר, כדמפרש בירושלמי דשרשין אין בהם ממש, כלומר ואפלו אם תמצי לומר בעלמא דאין זקנה מתרת ילדה הנטועה מקדם שספקה אחר כך בזקנה (כמאן דאמר אחד בירושלמי) הכא שרי אפלו השרישה קדם, דאין ממש בגרופית זו שספק. הר"ש: **[יג]** ומפרש בירושלמי דתנא קמא נמי סבירא ליה דאזלינן בתר יניקתו ואם אינו יונק מכח הזקנה דאסור. ונוכל לעמד על זה בעליו, שכשהיא יונקת מן הזקנה הופכת עליה שלא יעמדו כנגד העליו של האב, ואם לאו הופכת עליה כלפי עלי הזקנה. וסימן לדבר דאכיל מתבריה מתבייש להסתכל בו. וכי פליגי בנשרו העליו, וליכא למיקם עליה דמילתא מכח העליו. הר"ש:

פרק א - משנה ו

[יד] ובסוף פרק ז' דכלאים פרשתי דלא נאסרו הגפנים אלא אם כן הניח העציץ בקרקע: **[טו]** גמרא גטין דף נ"ד, ופרש רש"י אין לה אדם נוטע ערלה בין שאר נטיעות בלא סימן ואוסר כרמו בשביל נטיעה אחת, וכיון דלא שכיחא לא החמירו בה רבנן: **[טז]** כלומר וטעמא דשמא לכתחלה יערב אסור בהתר בכדי שיתבטל, והכא נמי נוחש:

פרק א - משנה ז

[יז] והלולבים. ענפים הרפים היוצאים בראשי הבדים הקשים, והם רפים מאד. הר"מ: **[יח]** ולא קשה על מה שכתבתי במשנה ה' פרק ה' דמעשר

שְׁנֵי דְבָסֵר נְמִי נִקְנָה בְּמִתְנָה, וְאָף עַל גַּב דְּאִין נָטַע רְבַעֵי נִתְּן בְּמִתְנָה כְּדֵאִיתָא הֵתָם, דְּמִכָּל מְקוּם דִּין נָטַע רְבַעֵי יֵשׁ לוֹ, אֶלְא מְשׁוּם שְׁלֵא הֲגִיעַ עַדִּין לְעוֹנְתוֹ נִתְּן בְּמִתְנָה (וְעֵין שְׁם בְּתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב): **[יט]** וְעֵין עוֹד מְשָׁנָה זִי פֶּרֶק ג' דְּעֵבוּדָה זָרָה, וְעֵין רִישׁ פֶּרֶק ג' דְּסִפְּהָ: **[כ]** **מַעְמִיד**. פְּרוּשׁוֹ שְׁמַקְפִּיא הַחֲלָב וְעוֹשָׂה מִמֶּנּוּ גְבִינָה, כְּמוֹ וְכִגְבָּנָה תִּקְפִּיאֲנִי [אִיּוֹב י]. הֲר"מ: **[כא]** **מִתָּר**. לְכַאוּרָה נִרְאָה דְּלֵא אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּשַׁרְף עָלִים וְעִקְרִים מִתָּר אֶלְא בְּאִילָן הָעוֹשָׂה פְרוֹת, דְּבִיָּה אֲרִי כְּאֲמָרוֹ בְּשַׁרְף פְּגִים. אֲבָל בְּאִינוֹ עוֹשָׂה פְרוֹת מוֹדָה דְּקֻטְפוֹ זְהוּ פְרִיו, וְכֵן מוֹרָה בְּפִרוּשׁ הֲר"מ מְשָׁנָה ו' פֶּרֶק ז' דְּשַׁבְעִיעִית. אֲמַנְסָם בְּחִבּוּרוֹ מְשַׁמַּע שְׁאִין לְחַלְקָה. וְעֵין עוֹד תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק א - משנה ח

[כב] **וּבְאִשְׁרָה וּבְנֹזִיר**. בְּאִשְׁרָה מְדַכְתֵּיב (דְּבָרִים יג) וְלֵא יְדַבֵּק בְּיָדָךְ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם. וּבְנֹזִיר מְדַכְתֵּיב (בְּמִדְבָּר ו) מְחַרְצָנִים וְעַד זֶג לֹא יֵאָכֵל, וְאוֹמַר (שְׁם) חֲמֵץ יַיִן וְחֲמֵץ שֶׁכֶר וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים כּוּ': **[כג]** וּרְבַעֵי אֵיתְקַשׁ לְמַעְשָׁר שְׁנֵי. וְכֵן כְּתַב הֲר"מ. וּבְמִתְנִיתִין דְּלַעִיל כְּתַבּוּ דְּהֲנִי לָאוּ פְרִי נִינְהוּ, הֲנִינוּ טַעְמָא מְשׁוּם דְּלַעִיל בְּעַרְלָה נְמִי מִתְרִים מֵהָאִי טַעְמָא דְּלָאוּ פְרִי נִינְהוּ, וּרְבַעֵי מִהַעַרְלָה הוּא בָּא שְׁכֵן בְּמִשְׁנָה ג' פֶּרֶק ב' קָרִי לֵה תִנְא עַרְלָה לְנִטַע רְבַעֵי מְשׁוּם דְּמַעַרְלָה הוּא בָּא, הַלְכָךְ נִיחָא לְהוּ לְפִרוּשֵׁי לַעִיל טַעְמָא דְּשִׁיךְ גְּבִי עַרְלָה, אָף עַל גַּב דְּטַעְמָא דְּמַפְרֵשׁ גְּבִי נֹזִיר דְּלָאוּ בְּנִי אֶכִּילָה נִינְהוּ שִׁיךְ נְמִי גְּבִי נָטַע רְבַעֵי כְּדַמְפְרֵשׁ הֲכָא. אֲבָל הֲכָא דְּמַרְבִּינָן לְהֲנִי לְעַנְנָן עַרְלָה מֵאֵת פְרִיו, הַטְפַּל לְפְרִיו, וְהוּא אֲמִינָא דְּהוּא הַדִּין לְרְבַעֵי פִּינּוֹן שְׁמַעַרְלָה הוּא בָּא, הַלְכָךְ אֵינְצֵרִיכוֹ לְהַקְשָׁא דְּמַעְשָׁר שְׁנֵי:

פרק א - משנה ט

[כד] **יחור**. דְּלֵא גְזָרִינָן יַחּוּר אָטוֹ אַגּוּז. תוֹסְפוֹת: **[כה]** גְּמָרָא דְּעֵבוּדָה זָרָה דָּף מ"ט. וּפְרֵשׁ רַשִׁי בְּלִשׁוֹן אַחֲרוֹן, אִם נָטַע הָאֲגוּז שְׁל עַרְלָה שְׁהוּא אֲסוּר הַנְּאָה, וְלִכְשֵׁיגְדֵל וְנַעֲשָׂה נְטִיעָה הַבְּרִיכָה וְהַרְפִּיבָה בְּאִילָן דְּהִתָּר, מִתָּר, דְּאוֹתָן פְרוֹת שְׁטוּעֵן אַחַר זָמַן בְּאִין נְמִי עַל יְדֵי הָאִילָן שְׁל הִתָּר. וְקֻשְׁיָא לִי דְּבִלָּא הַבְּרִיךְ וְהַרְפִּיב נְמִי אֵיכָא זְה וְזָה גוּרָם, אַגּוּז דְּאֲסוּר וְקַרְקַע דְּהִתָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכְתַבּוּ הַתוֹסְפוֹת דְּלֵא דָק, דְּאִין נִקְרָא זְה וְזָה גוּרָם אֶלְא כְּשִׁשְׁנִיָּהֶם מַעֲנִין אַחַד, כְּמוֹ הַרְפַּבְת אֵילָן אֲסוּר בְּאִילָן הִתָּר שְׁשִׁנִּיָּהֶם אֵילָן,

וּכְמוֹ זֶבֶל נְבִיָּה וְקִרְקַע. אֲבָל אֶגְוִז וְקִרְקַע שְׁנֵי עֲנִינִים הֵם:

ב

פרק

פרק ב - משנה א

[א] וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כּוֹי. אֲבָל תְּרוּמָה גְדוֹלָה דְדַמְאֵי לֹא מִשְׁפַּחַת לָהּ, דְלֹא נִחְשְׁדוּ עַמֵּי הָאָרֶץ עָלֶיהָ, כְּדֹאֵיתָא בְּרִישׁ דְּמֵאֵי: **[ב]** קִרְאֵי אִסְמִכְתָּא בְּעֵלְמָא כְּמוֹ שְׁכַתְבְּתֵי בְּסוּף פְּרָק קַמָּא, דְחִלָּה דְמִדְרַבְּנָן. תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב: **[ג]** דְאֵי לֹא הָכִי הָא תִּנּוּן בְּמִשְׁנָה ג' דְמַעְלִין. וְהֵתֵם בְּנִפְלוּ זֶה אַחֵר זֶה: **[ד]** וְלֹא קִשְׂיָא אִמְאֵי נְקֻטָּה מִתְּנִיתִין מֵאָה, דְהוֹאִיל וְהוּי טְפִי מִתְּשַׁעִים וְתִשַׁע, אִף עַל גַּב דְּמֵאָה מִמֶּשׁ לֹא הוּי, אֲפִלוּ הָכִי נְקֻט מֵאָה כְּדֵי לְקַצֵּר:

פרק ב - משנה ג

[ה] וּמָה דְנִקִּיט מִתְּנִיתִין כָּלֵל לְהָאֵי וְעוּד. יֵשׁ לוֹמֵר דְחִשְׁבָּנָא בְּעֵלְמָא אֲשַׁמְעִינוּ, שְׁהַעוּד יָכוֹל לְהִתְבַּטֵּל. תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב וְעִין עוּד:

פרק ב - משנה ד

[ו] הָרִ"ב מְפָרֵשׁ מְדַמַּע דְהִכָּא כְּלוֹמֵר נַעֲשֶׂה אִסוּר דְמוּע, וְלֹא עֵרוּב וּבְשׂוּל כְּדִלְקָמֵן מִשְׁנָה ו', וּמְפָרֵשׁ כְּלָה מִתְּנִיתִין דְהִכָּא דְאֵינוּ עוֹלָה בְּמֵאָה וְאֶחָד, וְזֶה דְוָקָא בְּחִמוּץ וְתַבּוּל: **[ז]** שְׂרִסְקוּ וּנְתָנוּ לְתוּדָה הָעֵסָה. הָרִ"שׁ:

פרק ב - משנה ה

{ח} שְׁמַעְתִּי. וְכֵן הִלְכָה. הַרְ"ם:

פרק ב - משנה ו

{ט} שָׂאֵר שֶׁל חֲטִיִּם. וְהוּא הַדִּין בְּשָׂאֵר מִן בְּמִינוֹ שְׂאִינוֹ מְחַמֵּץ אִיכָּא לְאִשְׁכּוּחֵי לְהַחְמִיר, דְּלַעוּלָם בְּעֵי מַאָּה וְאַחַד, דְּהָא לִיכָּא לְמִיקָם אֲטַעְמִיָּה. אֲלָא דְבַמְחַמֵּץ הוּי חֲמָרָא טַפִּי, דְּלַעוּלָם אִינוֹ עוֹלָה בְּפָחוֹת מִמַּאָּה וְאַחַד, וּמְשַׁכַּחַת לָהּ נְמִי דְאַפְלוּ בְּמַאָּה וְאַחַד אִינוֹ עוֹלָה. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {י} אֵין בּוֹ לַעֲלוֹת. וְנִשְׂאָר עוֹד חֶלֶק שְׁלִישִׁי, וְהוּא שְׂאִין בּוֹ כְּדִי לְחַמֵּץ וְיֵשׁ בּוֹ כְּדִי לַעֲלוֹת בְּמַאָּה וְאַחַד, שְׂמוּצִיא שְׁעוֹר הַחֶלֶק שְׁנַפְל. הַרְ"מ:

פרק ב - משנה ז

{יא} גְּרִיסִין. הוּא הַדִּין נְמִי שְׂאֵר שֶׁל חֲטִיִּם בְּשֶׁל עֶסֶת שְׁעוֹרִים, דְּכָל מִין בְּשְׂאִינוֹ מִינוֹ לֹא נְחוּשׁ אֲלָא לְנוֹתָן טַעַם בְּלֶבֶד. וּמְשׁוּם דְּשָׂאֵר לֹא שְׁכִיחַ בְּשְׂאִינוֹ מִינוֹ, אֲסַבְּרָה לָהּ בְּגְרִיסִין כּוּי. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ב - משנה י

{יב} תְּבֻלִין. לֹא יַעֲלֶה עַל דְּעֵתְדָּ שְׂאִין נִקְרְאִין תְּבֻלִין אֲלָא הַמְּרַקְחִים וְהַדְּבָרִים שְׁרִיחֵן טוֹב כְּמוֹ הַזְּנֻבִיל וְהַפְּלֶפֶל וְדוּמִיָּהוּ, אִינוֹ כּוּ, אֲלָא כָּל דְּבָר שְׂמַתְבְּלִין בּוֹ הַתְּבֻשִׁיל, כְּגוֹן הַשּׁוּמִין וְהַבְּצָלִים וְהַשְּׂמֹן וְהַחֲמֵץ וְהַיִּין, כְּלָם נִקְרְאִים תְּבֻלִין כְּשֶׁאֲדָם מִתְּפֹן לְתַבֵּל בְּהֵם אוֹ בְּזוּלָתָם קִדְרָתוֹ וְתַבְשִׁילוֹ.

הר"מ: {יג} או משלשה. שעור המשנה או משלשה מינין משם אחד.
הר"מ: {יד} אבל לכאורה תיתי קאמר, דאסורין בנתינת טעם בקדירה,
ומצטרפין לאסור בתערבת לבש. וכן כתבו התוספות במסכת שבת דף פ"ט
בשם רבנו תם. ומדברי הר"מ נראה דחדא קתני:

פרק ב - משנה יב

{טו} שאלתי את רבן גמליאל הזקן. שהיה בן בנו של הלל, וזה לראיה שאף
מתלמידי בית שמאי קבלו מבית הלל. תוספות יום טוב:

פרק ב - משנה יג

{טז} דאי בעודו טופח על הכלים, אם בן הטמא מטמא הטמא, והכלי
ממה נפשך טמא, דמשקה מטמא כלי:

פרק ב - משנה טו

{יז} תבלין. ואיצטריך לאשמעינן דאי לא השמיענו אלא בשאר הנה
אמינא דדוקא כששני האסורים של מין אחד הוא דמצטרפין לאסור
לזרים לרבנן, ולהכי נקט שאר משום דסתם שאר הוא מאחד מחמשת
המינין, דשארא מסרחא כמו שאמרו בפסחים פרק ג', אבל בשני מינין
ובשני שמות אימא מודו לרבי שמעון, להכי תני תבלין, שיש בהן הרבה
מינים ואפלו הכי אסורים לזרים. ואי תני תבלין הנה אמינא בהא פליג
רבי שמעון, אבל מין אחד מודה, להכי תני לדלעיל. תוספות יום טוב:

פרק ב - משנה טז

[יח] אבל הר"מ מפרש בענין וטעם אחר ממשנה קודמת, וזה לשונו, נותר ופגול הוא אסור על הכהנים ועל ישראל ודינו שישרף, אבל אסורו על ישראל יותר חמור, לפי שלא היה מתר לו לעולם, וכשאכלו נתחייב קרבן מעילה. אבל לכהנים היה לו שעת הכשר קדם שהיה פגול או נותר. ואמר כי כשנתבשרו אלו השלש חתיכות עם חתיכת חלין והוציאם אחר כך ונשאר שאר הבשר, שהוא אסור לזרים ומתת לכהנים, אף על פי שיש בו הנותר והפגול, כיון שאין אסורו על הכהנים חמור הרבה. ורבי שמעון אומר כשם שמתת לכהנים כך מתת לזרים, כיון שהפגול והנותר אסור על הכל:

פרק ב - משנה יז

[יט] ומתניתין לישנא דקרא נקטיה בפרשת ראה [דברים יב], כי תאונה נפשך כו', ובבשר חלין משתעי קרא:

ג

פרק

פרק ג - משנה א

[א] גמרא. ואף על גב דאמרין שלא יהנה איצטריך לאשמעין שלא יצבע, דסלקא דעתך אמינא דשרי משום דחזותא לאו מלתא היא. ושלא ידליק כו', דסלקא דעתך אמינא דשרי משום דמכלה אותו. תוספות פסחים דף כ"ה: **[ב]** יעלה כו'. כתב הר"מ, ענינו שיערבו אותו הפגד במאיתים ויהיה הפל מתר. עד כאן. ולא לכתחלה קאמר, דאין מבטלין אסור לכתחלה, אלא אם נתערבו. תוספות יום טוב:

פרק ג - משנה ב

ג **הצובע**. והשמיענו בהלכה הקודמת קלא לחכמים, אפלו בבגד שנצבע פלו יעלה. ובזו ההלכה השמיענו חמרא לרבי מאיר שאמר אפלו חוט אחד כו' ישראל פלו. הר"מ:

פרק ג - משנה ג

ד **ידלק**. ולא נאמר בזו תעלה, לפי שלא נתן בהם הפתוב שעור בשום פנים. הר"מ: **ה** דאלו מחיים שרי רבי שמעון בהנאה, בפרק קמא דבכורות. הר"ש: **ו** **ובמקדשין**. פרוש על גבי המזבח. ומשום הכי שאני שער נזיר, אף על גב דכתוב ביה קדוש. תוספות יום טוב: **ז** **מקדשין כל שהו**. בקדשים שיש להם פדיון, ומשום דדבר שיש לו מתירין אפלו באלף לא בטיל. הראב"ד. אבל קדשים שאין להם פדיון בעינן מלא הסיט. תוספות חדשים מהירושלים:

פרק ג - משנה ד

ח ובפרק הי דעבודה זרה משנה ט' לענין עצי אשרה כתב הר"ב דמוקי לה הגמרא כשאבוקה כנגדו, ופרש רש"י כנגד הפת מבער עצים בפי התנור, וכתב הר"ן ונמצא נהנה מן האסור בשעה שהאסור בעין, נראה דהכא נמי דכותה. תוספות יום טוב:

פרק ג - משנה ו

[ט] אַפְּלִיָּה פֶּרֶקִין מֵהֵדֵר לְשִׁנּוּי וְנִטְר לִיָּה עַד הַכָּא. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב. וְכֵן לְשׁוֹן הַר"שׁ בְּכֹל הַנִּי דְּמִתְנִיתִין:

פרק ג - משנה ז

[י] מְקֻדָּשׁ. שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כב) פֶּן תִּקְדָּשׁ הַמִּלְאָה, וְעִנְיָנו הַשְּׂרָפָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. הַר"ם: **[יא]** עָלִין וְהִצְלָעוֹת שֶׁל תְּרַדִּין. לְשׁוֹן הָעֶרוֹף: **[יב]** הָרְאוּי לְעֹרְלָה עֹרְלָה. כְּתַב הַר"שׁ, בִּירוּשָׁלַיִם דִּיק אִמְאִי לֹא תֵּנִי הָרְאוּי לְתֵרוּמָה, דְּתֵרוּמָה נִמִּי כִּיּוֹן דְּחֻשְׁבֵּי לֹא בְּטָלִי בְּמֵאָה וְאַחַד, וּמִשְׁנֵי כִּלְוֹן רְאוּיִין לְתֵרוּמָה, וְלֹא שִׁיךְ לְמִתְנֵי הָאִי לִישָׁנָא. וְעִין עוֹד בְּתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[יג]** לְכֻלָּי הַכָּרִם. הַר"ב לֹא חֻשְׁבֵּי לְחֻבִּיּוֹת סְתוּמוֹת. אֲבָל הַר"ם חֻשְׁבֵּי לְהוֹ. וְכֵן נִרְאָה. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ג - משנה ח

[יד] כִּיצַד. הֵכִי גֵרֵס הַר"ם, וְכְתַב אֶמְרָם כִּיצַד רוּצָה בּוֹ עַל אֵיזָה דְרָךְ יִהְיוּ אֵלּוּ מְקֻדָּשׁוֹת כָּל שֶׁהֵן, וְאֶמֶר כִּי זֶה לֹא יִהְיֶה אֶלָּא כְּשֵׁיִהוּ שְׁלֵמוֹת כְּמוֹת שֶׁהֵיוּ, אֲבָל נִתְפָּצְעוּ כּוֹי: **[טו]** תִּימָה דְלַעִיל פֶּסֶק דְלֹא כְּרַבִּי עֲקִיבָא. וְכֵן כְּתַב שֵׁם הַר"ם. אֲבָל פֶּסֶק דְּהַכָּא עֶקֶר, דְּהָא מִחֻלְקֵת וְאַחַר כֶּךָ סְתָם הִיא, דְּחֻלְקָה כְּסְתָם. וְכֵן פֶּסֶק הַרְמַב"ם בְּחֻבּוֹרוֹ. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ג - משנה ט

[טז] פָּרִם נְטוּעַ. הֵכִי נִמִּי בְּסִפְק כְּלָאִי כָּרִם וְהֵכִי מִיִּתִּי לֵה לְעִנְוִן סִפְק בְּסוּף פֶּרֶק קִמָּא דְקִדּוּשִׁין. דָּף ל"ח: **[יז]** אֲסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּכֹל מְקוֹם וּבִירוּשָׁלַיִם קִמָּא דְּמִתְנִיתִין כְּרַבִּי אֶלְיָעֶזֶר דְּסוּף פֶּרֶק קִמָּא דְקִדּוּשִׁין. הַר"שׁ: **[יח]** גְּמָרָא סוּף פֶּרֶק קִמָּא דְקִדּוּשִׁין וּפְרִשׁ רִשׁ"י דְּהָא חוֹבֵת הַגּוֹף הִיא: